

Panevėžio „Saulėtekio“ progimnazijos mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo tvarkos aprašas

I. BENDROJI DALIS.

Mokinių pažangos ir pasiekimų (žinių, supratimo, taikymo, gebėjimų) vertinimo tvarkos aprašas nustato mokykloje taikomą ir fiksuojamą pažangos ir pasiekimų vertinimo ir įsivertinimo tvarką.

II. VERTINIMO IR ĮSIVERTINIMO TIKSLAI IR UŽDAVINIAI.

Tikslai:

- Padėti mokiniui mokytis ir bręsti kaip asmenybei;
- Apibendrinti informaciją apie mokymosi patirtį, pasiekimus, pažangą;
- Įvertinti mokytojo ir mokyklos darbo kokybę.

Uždaviniai:

- Padėti mokiniui pažinti save, suprasti savo stipriąsias ir silpnąsias puses, įsivertinti savo pasiekimų lygmenį, kelti mokymosi tikslus;
- Padėti mokytojui išvelgti mokinio mokymosi galimybes, nustatyti problemas ir spragas, diferencijuoti ir individualizuoti darbą, parinkti ugdymo turinį;
- Suteikti tėvams (globėjams, rūpintojams) informaciją apie vaiko mokymąsi, stiprinti ryšius tarp vaiko, tėvų (globėjų, rūpintojų) ir mokyklos.
- Nustatyti mokyklai savo darbo kokybę, planuoti ugdymo turinį ir procesą, suteikti mokinių poreikius atliepiančią pagalbą.

III. VERTINIMO IR ĮSIVERTINIMO NUOSTATOS IR PRINCIPAI

Nuostatos :

- Vertinimas ir įsivertinimas grindžiamas amžiaus tarpsnių, psichologiniais ypatumais, mokinio poreikiais.
- Vertinama tai, kas buvo numatyta pasiekti ugdymo procese: mokinių žinios, supratimas, bendrieji ir dalyko gebėjimai (kompetencijos), pasiekimai ir pažanga, vertybinės nuostatos ir elgesys, pastangos.

Principai: pozityvumas ir konstruktyvumas, atvirumas ir skaidrumas, objektyvumas ir veiksmingumas, informatyvumas.

IV. MOKINIŲ ŽINIŲ, SUPRATIMO, GEBĖJIMŲ, ĮGŪDŽIŲ BEI DAROMOS PAŽANGOS VERTINIMAS

Mokinių pasiekimai ir pažanga matuojama lyginant dabartinį įvertinimą su ankstesniu. Pasibaigus pirmajam pusmečiui ir matuojant individualią mokinio/mokyklos pažangą lyginti pirmojo pusmečio rezultatus su praeitų mokslo metų antrojo pusmečio rezultatais. Pasibaigus mokslo metams pažangą matuoti lyginant tų pačių mokslo metų pirmojo pusmečio rezultatus su antrojo pusmečio rezultatais.

Pažanga padaryta, jei pasikeitus ugdymo turiniui, standartams, įvertinimas lieka tas pats arba yra aukštesnis.

Klasė padarė pažangą, jeigu atitinkamo mokomojo dalyko daugiau kaip 70 procentų mokinių įvertinimas liko tas pats arba aukštesnis.

Klasės mokinių apibendrinto vertinimo pasiekimų pažanga fiksuojama pusmečių rezultatų suvestinėse (skaičiuojamas dalyko pažymio vidurkis, lyginamas su atitinkamais

ankstesniais rezultatais). Klasės mokinių atskirų dalykų pasiekimai yra geri, jei mokiniai daro pažangą. Jei pažangos nėra, priežastys analizuojamos mokytojų tarybos posėdžiuose.

Mokiniai fiksuoja savo pasiekimus ir matuoja pažangą pasibaigus pusmečiams, metams. Per tam skirtas klasės valandėles jie lygina savo rezultatus su ankstesniais, daro išvadas apie pažangą, planuoja galimybes siekti pažangos.

Pamokoje mokinio pažanga matuojama vertinant pamokos uždavinio rezultato atitikimą kriterijams. Mokinys padarė pažangą, jei įvykdė pamokos uždavinį. Klasės (grupės) mokiniai padarė pažangą, jei pamokos uždavinį įvykdė beveik visi (90% ir daugiau) mokiniai.

Mokinių, besimokančių pagal pradinio ugdymo programą, pasiekimų vertinimas.

- Vertinant mokinių pasiekimus ir pažangą taikomas formuojamasis, diagnostinis, apibendrinamasis vertinimas.
- Formuojamasis vertinimas atliekamas nuolat ugdymo proceso metu, teikiant mokiniui informaciją (dažniausiai žodžiu (apie 90%), o esant reikalui ir raštu, t. y. parašant komentarą į sąsiuvinius, kontrolinių darbų, testų lapus, elektroninį dienyną) apie jo mokymosi eigą, esamus pasiekimus ar nesėkmes.
- Elektroniniame dienyne formuojamasis vertinimas fiksuojamas kiekvieno mokomojo dalyko 1- 2 kartus per mėnesį.
- Diagnostinis vertinimas pagal iš anksto aptartus su mokiniais vertinimo kriterijus paprastai atliekamas tam tikro ugdymo(si) etapo (temos, kurso) pabaigoje, siekiant diagnozuoti esamą padėtį: nustatyti mokinio pasiekimus ir padarytą pažangą, numatyti tolesnio mokymosi galimybes. Diagnostinių užduočių (testų, kontrolinių, projektinių darbų, praktinių, kūrybinių užduočių) rezultatai apibendrinami trumpais komentarais po darbu ar Tamo dienyne. Vertinamojoje išvadoje, įvardijamas pasiektas konkretus kriterijus, nurodomos padarytos klaidos ar konkrečiai įvardijama spraga.
- Apibendrinamasis vertinimas atliekamas ugdymo laikotarpio ir pradinio ugdymo programos pabaigoje. Pusmečio mokinių pasiekimai apibendrinami vertinant mokinio pažangą, padarytą per atitinkamą laikotarpį, orientuojantis į Bendrojoje programoje aprašytus mokinių lygių požymius. Elektroniniame dienyne mokinių mokymosi pasiekimų apskaitos suvestinės atitinkamose skiltyse įrašomas ugdymo dalykų apibendrintas mokinio pasiekimų lygis (slenkstinis, patenkinamas, pagrindinis, aukštesnysis). Mokiniai nepasiekus slenkstinio pasiekimų lygio, įrašoma „nepatenkinamas“. Dorinio ugdymo pasiekimai įrašomi atitinkamose elektroninio dienyno skiltyse, nurodoma padaryta arba nepadaryta pažanga: „p.p“ arba „n.p“.
- Mokytojas renkasi vertinimo informacijos kaupimo būdus ir formas (vertinimo aplanką, vertinimo aprašą, pasiekimų knygelę ar kt.);

Mokiniui, besimokančiam pagal pradinio ugdymo programą, II pusmečio mokymosi pasiekimų įvertinimas laikomas metiniu. Jei pasibaigus ugdymo procesui skirtos užduotys suteikia mokiniui, kurio mokymosi pasiekimai mokantis pagal dalyko programą fiksuoti nepatenkinamu metiniu įvertinimu, galimybę pasiekti ne žemesnį kaip slenkstinį mokymosi pasiekimų lygį, nustatytą bendrosiose programose (toliau – papildomas darbas), tai papildomo darbo įvertinimas laikomas metiniu.

- Fiksuojamas nepatenkinamas trimestro / pusmečio dalyko įvertinimas tuo atveju, jei mokinys be pateisinamos priežasties nelankė mokyklos ir neatliko tuo laikotarpiu skirtų vertinimo užduočių (pvz., kontrolinių darbų ir kt.), nepademonstravo pasiekimų, numatytų pradinio ugdymo bendrosiose programose. Jei mokinys neatliko per trimestrą ar pusmetį skirtų vertinimo užduočių dėl pateisintų priežasčių (pvz., ligos), fiksuojamas įrašas „atleista“ („atl.“).

Pradinių klasių mokinių tėvų informavimas.

- Apie mokinio daromą pažangą ir pasiekimus tėvai informuojami kiekvieną mėnesį įrašais sąsiuviniuose ir elektroniniame dienyne. Informacija apie mokymosi rezultatus tėvams (globėjams, rūpintojams) teikiama trumpais komentarais, lygiai nenurodomi, taip pat nenaudojami pažymių pakaitai (raidės, ženklai, simboliai ir kt.).
- Organizuojamos Tėvų dienos, kurių metu aptariami mokinio pasiekimai, daroma pažanga, socialiniai gebėjimai.
- Apie mokinio daromą pažangą ir pasiekimus tėvai nuolat susipažįsta elektroninio dienyno skiltyse: „Mokymosi pasiekimai“ arba „Pagyrimai/pastabos“.
- Pasibaigus pusmečiui ir mokslo metams tėvai su mokinio pasiekimais susipažįsta elektroninio dienyno skiltyje „Trimestrai/pusmečiai“.

Mokinių, besimokančių pagal pagrindinio ugdymo I dalies programą, pasiekimų vertinimas:

- Pagrindinio ugdymo I dalies ugdymo programos mokinių ugdymosi pasiekimai vertinami 10 balų pažymine sistema.

Įvertinimas		Apibūdinimas
Pažymys	Žodžiu	
10	Puikiai	Mokinio pasiekimai pilnai atitinka numatomus mokinių pasiekimus. Puikiai atsako į visus klausimus, teisingai atlieka sudėtingas nestandartines užduotis. Teisingų atsakymų apimtis 91 – 100%
9	Labai gerai	Mokinio pasiekimai atitinka numatomus mokinių pasiekimus. Gerai moka dalyką, lengvai atlieka sudėtingas tipines užduotis. Teisingų atsakymų apimtis 81-90%
8	Gerai	Mokinio pasiekimai atitinka numatomus mokinių pasiekimus. Teisingai atlieka vidutinio sudėtingumo ir sunkesnes užduotis. Teisingų atsakymų apimtis 71-80%
7	Pakankamai gerai	Mokinio pasiekimai iš dalies atitinka numatomus mokinių pasiekimus. Atsakymai teisingi, be klaidų bet neišsamūs. Teisingai atlieka vidutinio sunkumo užduotis. Teisingų atsakymų apimtis 61-70%
6	Patenkinamai	Mokinio pasiekimai iš dalies atitinka numatomus mokinių pasiekimus. Atsakymai be esminių klaidų. Teisingai atlieka lengvas užduotis, bet nesuvokia sudėtingesnių. Teisingų atsakymų apimtis 46-60%
5	Silpnai	Mokinio pasiekimai iš dalies atitinka numatomus mokinių pasiekimus. Atsakymuose pasitaiko esminių klaidų. Suvokia tik svarbiausius dalyko klausimus, užduotis atlieka tik mokytojo padedamas. Teisingų atsakymų apimtis 36-45%
4	Labai silpnai	Mokinio pasiekimai nepakankamai atitinka numatomus mokinių pasiekimus. Sunkiai suvokia dalyko esmę, daro daug klaidų, savarankiškai neatlieka lengvų užduočių. Teisingų atsakymų apimtis 21-35%
3,2,1	Blogai	Mokinio pasiekimai neatitinka numatomų mokinių pasiekimų. Moka tik nedidelę kurso dalį, daro daug esminių klaidų, neturi elementarių įgūdžių. Teisingų atsakymų apimtis:

		„3“ – 16-20% , „2“ – 8-15% , „1“ – 0-7%
--	--	---

- Adaptacinio periodo (rugsėjo mėn.) metu pagrindinio ugdymo programos pirmųjų metų mokiniai pažymiais nevertinami. Taikoma nepažyminė vertinimo sistema, pagrįsta idiografinio vertinimo nuostatomis ir susieta su numatomais pasiekimais. Antrą ir trečią mėnesį (spalio ir lapkričio) mokinių pasiekimai vertinami tik patenkinamais pažymiais.
- 5-8 klasių mokinių pasiekimai vertinami vadovaujantis Bendrųjų programų nuostatomis: mokiny, įvertintas 4 – pasiekė slenkstinį pasiekimų lygį, 5-6 pasiekė patenkinamą pasiekimų lygį, 7-8 pasiekė pagrindinį pasiekimų lygį, 9-10 – pasiekė aukštesnįjį pasiekimų lygį.
- Pažymiais vertinami mokinių pasiekimai baigus dalyko programos temą, skyrių ar kitą užbaigtą programos dalį. Pažymiais vertinamos kontrolinės užduotys, savarankiški, projektiniai, kūrybiniai, laboratoriniai ir tie darbai, kai mokinys parodo numatomuose mokinių pasiekimuose numatomas žinias, supratimą, gebėjimus (kompetencijas).
- Pusmečio pažymys vedamas vadovaujantis schema: savaitinių pamokų skaičius + ne mažiau kaip vienas pažymys.
- Vedant pusmečio pažymius skaičiuojamas aritmetinis vidurkis. Rezultatas apvalinamas mokinio naudai.
- Mokinio mokymosi pasiekimai ugdymo laikotarpio pabaigoje apibendrinami ir vertinimo rezultatas fiksuojamas įrašu ir (arba) balu, taikant 10 balų vertinimo sistemą:
 - patenkinamas įvertinimas – įrašai: „slenkstinis“, „patenkinamas“, „pagrindinis“, „aukštesnysis“, „atleista“ („atl“), „įskaityta“ („įsk“), „padarė pažangą“ („pp“), 4–10 balų įvertinimas;
 - nepatenkinamas įvertinimas – įrašai: „nepatenkinamas“, „neįskaityta“ („neįsk“), „nepadarė pažangos“ („np“), 1–3 balų įvertinimas.“
- Mokiniui, besimokančiam pagal pagrindinio ugdymo programą ir atlikusiam skirtas vertinimo užduotis, pusmečio laikotarpio dalyko įvertinimas fiksuojamas iš visų atitinkamo laikotarpio pažymių, skaičiuojant jų aritmetinį vidurkį ir taikant apvalinimo taisyklę.
- Fiksuojamas nepatenkinamas pusmečio dalyko įvertinimas įrašu „neįskaityta“ („neįsk.“), jei mokinys be pateisinamos priežasties nelankė mokyklos ir iki pusmečio pabaigos neatliko tuo laikotarpiu skirtų vertinimo užduočių (pvz., kontrolinių darbų ir kt.), nepademonstravo pasiekimų, numatytų pagrindinio ugdymo bendrosiose programose.
- Jei mokinys neatliko per pusmetį skirtų vertinimo užduočių dėl pateisintų priežasčių (pvz., ligos), fiksuojamas įrašas „atleista“ („atl.“).
- Vienu mokslo metų pasiekimų rezultatas, mokantis pagal dalyko programą (toliau – dalyko metinis įvertinimas), fiksuojamas iš I ir II pusmečių pažymių, skaičiuojant jų aritmetinį vidurkį ir taikant apvalinimo taisykles. Mokiniam ir jų tėvams (globėjams, rūpintojams) turi būti paaiškinama, kokie dėmenys (pvz., kontroliniai darbai, projektai ir kt.) daro įtaką pusmečio dalyko įvertinimui.
- Jei bent vienu pusmečiu fiksuotas įvertinimas įrašu „neįskaityta“ („neįsk.“), tuomet dalyko metinis įvertinimas – „neįskaityta“ („neįsk.“).
- Jei pasibaigus ugdymo procesui buvo skirtas papildomas darbas, papildomo darbo įvertinimas laikomas metiniu.

Kontrolinis darbas

- Rašomas daugiau nei 30 min., išėjus temą ar skyrių.

- Ištaisyti kontroliniai darbai grąžinami pateikiant įvertinimą ne vėliau kaip per 1 savaitę nuo parašymo dienos.
- Kontrolinio darbo rezultatai įrašomi į elektroninį dienyną.
- Kontrolinio darbo data pranešama ne vėliau kaip prieš savaitę. Datą rekomenduojama mokiniams pasižymėti į sąsiuvinį.
- Kontrolinio darbo analizė atliekama po kiekvieno kontrolinio darbo, teikiant atitinkamas rekomendacijas mokiniams, koreguojant teminį planą, individualizuojant ir diferencijuojant užduotis.
- Jeigu daugiau kaip 50 proc. klasės mokinių gavo nepatenkinamą kontrolinio darbo įvertinimą, būtina jį perrašyti dviejų savaitių laikotarpyje.
- Jei mokinys gavo nepatenkinamą kontrolinio darbo įvertinimą, jam pageidaujant gali perrašyti darbą dviejų savaitių laikotarpyje.
- Jei mokinys gavo pakartotinai antrą nepatenkinamą įvertinimą, arba gavo du iš eilės nepatenkinamus kontrolinio darbo įvertinimus, su mokiniu dirbama vadovaujantis „Pagalbos mokiniui tvarka“.
- Kontrolinių darbų skaičius per pusmetį svyruoja apie ugdymo plane dalykui skirtą savaitinių valandų skaičių.

Apklausa raštu (testai, užduočių atlikimas, uždavinių sprendimas, diktantas, pratybos ir pan.)

- Darbas raštu trunka mažiau nei 30 min. apklausa atliekama ne daugiau kaip iš 1 – 2 pamokų medžiagos.
- Darbai grąžinami ir su rezultatais mokiniai supažindinami ne vėliau kaip po 2 dalyko pamokų.
- Įvertinimas gali būti įrašomas į dienyną arba vykdomas kaupiamasis vertinimas.
- Mokiniai, praleidę apklausą, atsiskaityti neprivalo.

Savarankiškas darbas

- Darbas raštu, kurio trukmė pamokoje neribojama.
- Jo metu mokiniai atlieka mokytojo pateiktas užduotis iš jau išmoktų ar naujai išdėstytų temų.
- Savarankiško darbo metu mokiniai gali naudotis vadovėliais ar kita informacine medžiaga.
- Patikrinimas gali vykti pasirinktinai (tikrinami ne visų mokinių darbai).
- Patikrinti ir įvertinti savarankiški darbai turi būti grąžinami ne vėliau kaip po 1 dalyko pamokos.
- Įvertinimas gali būti įrašomas į dienyną arba vykdomas kaupiamasis vertinimas.
- Apie savarankiško darbo rašymą iš anksto informuoti nebūtina (nebent būtų reikalingos tam tikros priemonės: žinynai, žodynai ir kt.).

Apklausa žodžiu

- Apie apklausą būtina pranešti prieš 1 pamoką.
- Praleidus pamoką be priežasties, mokytojas turi teisę kitą pamoką kviesti atsakinėti ir vertinti.
- Apklauso rezultatų motyvuotas įvertinimas gali būti įrašomas į dienyną tą pačią pamoką arba vykdomas kaupiamasis vertinimas.

Laboratoriniai darbai, praktikos darbai bei eksperimentinės užduotys

- Patikrinamieji darbai, kurių metu užrašomi teoriškai ar praktiškai atliktų tyrimų arba bandymų rezultatai.
- Apie darbą pranešama ne vėliau kaip prieš 1 pamoką.
- Darbo rezultatai paskelbiami per savaitę.
- Įvertinimas gali būti įrašomas į dienyną.
- Mokinys, neatvykęs į laboratorinį ar praktikos darbą, atsiskaityti neprivalo.

Mokinių pasiekimai mokantis muzikos, dailės, fizinio ugdymo, technologijų, verslumo ugdymo pagrindų, finansinio raštingumo ir verslumo vertinami pažymiais. Dorinio ugdymo (etika, tikyba), žmogaus saugos, gyvenimo įgūdžių, linksmojo programavimo pasiekimai vertinami „įskaityta“ – „neįskaityta“.

Dorinis ugdymas (katalikų tikyba ir etika), žmogaus sauga, gyvenimo įgūdžiai, linksmasis programavimas 5 – 8 klasėse pasibaigus pusmečiui vertinamas „įskaityta“ arba „neįskaityta“. Fiksuojant pusmečio dalyko įvertinimą įrašais „įsk“ arba „neįsk“, atsižvelgiama į tai, kokių įrašų per ugdymo laikotarpį yra daugiau. Pusmečio pabaigoje mokiniui, gavusiam ne mažiau kaip 2 įskaitas, rašomas pusmečio įvertinimas „įskaityta“. Dalyko metinis įvertinimas fiksuojamas įrašu „įsk“, jei I ir II pusmečių įvertinimai yra „įsk“ ir „įsk“. Ugdymo proceso eigoje (per kiekvieną pusmetį) Tamo dienyne turi būti įrašyti bent 2 vertinimai (įskaityta / neįskaityta) apie mokinio pasiekimus už mokytojo numatytą veiklą. Įrašu į Tamo dienyną gali būti vertinami iš anksto susitarti šie mokinio darbai: apklausa žodžiu ir raštu, diskusija, inscenizacija, projektas, testas, savarankiškas darbas, grupės darbus, bei kita mokytojo numatyta veikla.

Papildomų mokinių pastangų vertinimas.

- Mokymosi motyvacijos skatinimui gali būti taikomas vertinimas kaupiamuoju būdu. Kaupiamasis vertinimas – tai informacijos apie mokinio mokymosi pažangą ir pasiekimus kaupimas taškais. Kaupiamąjį vertinimo kriterijai aptariami dalykų metodinėse grupėse.
- Mokytojas informuoja mokinius, kurios veiklos bus vertinamos, kokį vertinimą rašo, kaip surinkta vertinimo informacija bus konvertuojama į pažymį.
- Mokinių mokymosi pasiekimų įvertinimo formos, už kurias rašomi kaupiamieji taškai: apklausa žodžiu, apklausa raštu, namų darbai, darbas pamokoje (savarankiškas darbas, darbas grupėje, pastangos) ir pan.
- Rekomenduojama surinktą informaciją konvertuoti į sudėtinį pažymį tokiu dažnumu per pusmetį:
 - jei dalykui mokyti skirta 1-3 pamokos per savaitę, parašomi 1 – 2 pažymiai;
 - jei dalykui mokyti skirta 4-5 pamokos per savaitę, parašomi 2 – 3 pažymiai.

Pamokose taikomos formuojamojo vertinimo strategijos:

- 1 strategija – susitarti dėl ugdymosi lūkesčių, tikslų, siekių ir sėkmės kriterijų;
- 2 strategija – sudaryti sąlygas mokiniams parodyti tai, ką išmoko;
- 3 strategija – teikti grįžtamąjį ryšį (atsaką, reakciją, atsiliepimą), kuris skatina tolesnį mokymąsi;
- 4 strategija – skatinti mokinius mokytis vieniems iš kitų;
- 5 strategija – skatinti mokinius prisiimti atsakomybę už savo mokymąsi.

V. MOKINIŲ ŽINIŲ, SUPRATIMO, GEBĖJIMŲ, ĮGŪDŽIŲ BEI DAROMOS PAŽANGOS ĮSIVERTINIMAS.

- Mokytojai nuolat skatina mokinius įsivertinti savo pažangą ir pasiekimus pamokose.

VI. VERTINIMO INFORMACIJOS ANALIZĖ, UGDYMO PROCESO KOREGAVIMAS.

- Sukaupią informaciją analizuoja mokytojai ir mokyklos vadovai.
- Direktorius pavaduotojas ugdymui rengia kiekvieno pusmečio vertinimo informacijos analizę.
- Vertinimo informacija ir analizė periodiškai aptariama mokytojų tarybos posėdžiuose.
- Vertinimo informacija naudojama vertinant mokyklos ir mokytojo veiklą, koreguojant ugdymo procesą, rengiant mokyklos ugdymo planą.
- Tėvams prašant nustatyti vertinimo objektyvumą, mokyklos direktorius sudaro komisiją šiam klausimui nagrinėti.

